

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/wydawnictwo/do-pobrania/broszury/seria-patroni-naszyc-ulic/188329,Marszalek-Jozef-Pilsudski-18671935-PDF.html>
27.02.2026, 22:31

Marszałek Józef Piłsudski (1867–1935) [PDF]

14.07.2023

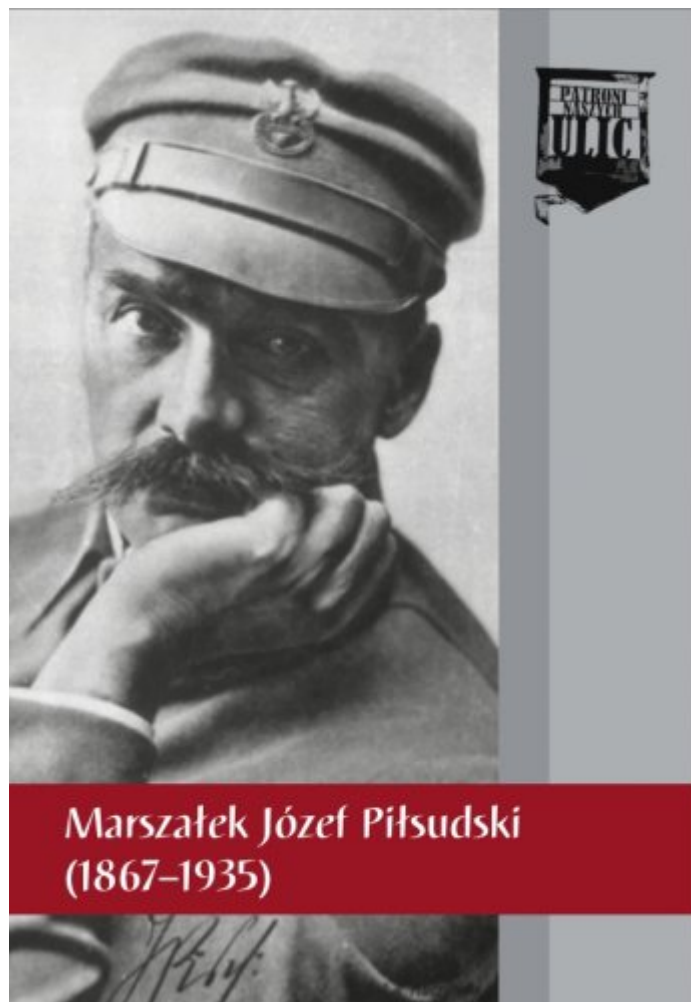
Broszura z serii „Patroni naszych ulic”. Tekst: Marek Gałęzowski

„Dał Polsce wolność, granice, moc i szacunek”. Te słowa, wypowiedziane przez prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego w dniu pogrzebu Józefa Piłsudskiego, znakomicie charakteryzują rolę Marszałka w dziejach Polski.

Piłsudski sformułował koncepcję walki zbrojnej o niepodległość w czasie, gdy wiarę w jej odzyskanie podzielała jedynie znikoma część społeczeństwa polskiego. Konsekwentnie wcielał ją w życie – zainicjował stworzenie Związku Walki Czynnej i organizacji strzeleckich przed I wojną światową, a po jej wybuchu – Legionów Polskich. Dowodził I Brygadą Legionów i bił się o niepodległość z Rosją, później rzucił wyzwanie pozostałym państwom zaborczym – Niemcom i Austro-Węgrom. W listopadzie 1918 r. jako Naczelnik Państwa rozpoczął proces odbudowy państwowości polskiej oraz Wojska Polskiego. Jako Naczelnny Wódz poprowadził wojsko do wojny o granicę wschodnią Rzeczypospolitej. Zwycięstwo w tych zmaganiach, których kulminacyjnym momentem było odparcie najazdu bolszewickiego, zdecydowało o bycie młodego państwa. Po wyborze Gabriela Narutowicza na stanowisko prezydenta RP przekazał mu władzę. Kiedy prezydent zaraz po rozpoczęciu urzędowania został zamordowany, Piłsudski na znak protestu odszedł z życia politycznego. Do władzy wrócił po przewrocie dokonanym w maju 1926 r. Obalenie legalnych władz i walki, które przyniosły ofiary, są do dziś krytykowane. Wtedy jednak znaczna część społeczeństwa, rozczarowana ówczesną sytuacją polityczną, poparła działania Piłsudskiego. Marszałek rządził Polską dziewięć lat, dał jej niezależną politykę zagraniczną, czyniąc Rzeczpospolitą liczącym się państwem w Europie, oraz nową konstytucję. Kiedy zmarł, żegnało go zjednoczone w żałobie wielonarodowe społeczeństwo II Rzeczypospolitej.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

1_ Józef Piłsudski 166-74317 m-d6259

Pliki do pobrania

[Marszałek Józef Piłsudski \(1867-1935\) \[PDF\] \(pdf, 2.67 MB\)](#)
